

La qüestió metafísica

Professor: Joan Martínez Porcell

Codi: M30104

Crèdits: 5 ECTS

Semestre: 2n

Llengua: català i castellà

Objectius

La qüestió metafísica respon a un títol ampli que vol considerar la fonamentació última de la nostra coneixença de l'ésser, tot considerant el seu accés real a l'Absolut. Aquesta tasca radical obliga a repensar el valor realista del nostre coneixement així com la validesa ontològica del principi de causalitat i d'altres aportacions irrenunciables de l'ontologia. La possibilitat d'una filosofia cristiana està al bell mig del nostre plantejament.

Programa

1. LA HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA CRISTIANA

1 De l'apologètica a la Patrística. 2 L'escolàstica cristiana 3 Elsfilòsofsmusulmans de l'escolàstica 4 La gran síntesi de l'escolàstica. 5 El nominalisme i el misticisme en l'època de decadència. 6 El Renaixement i la Reforma. 7 La filosofia moderna fins a la renovació escolàstica. 8 La biografiafilosòfica de Joan Pau II

2. LA RENOVACIÓ DE L'ESCOLÀSTICA CRISTIANA

1 Característiques generals de la Neo escolàstica. 2.- La renovació tomista: els centres de pensament i els seus mestres. 3.- La relació amb la teologia. 4.- Els temes de fons del neotomisme. 5.- Els anomenats «metafísics de l'Èxode»: Étienne Gilson (1884-1978) i la filosofia cristiana; Jacques Maritain (1882-1973) i l'humanisme integral; Cornelio Fabro (1911-1995) i la participació de l'ésser. 6.- La filosofia transcendental de Lovaina: Joseph Maréchal (1878-1944); Karl Rahner (1904-1984); Johannes Baptist Lotz (1903). La filosofia dialògica de E. Przywara, Gustav Siewerth (1903-1963) i H.U Balthasar

3. ASPECTES TEMÀTICS

Del substancialisme a l'existència. *L'esse ut actus*. La conversió a l'ens concret i la reflexió metafísica intensiva. L'ésser com a exemplar de G. Siewerth i l'ésser com a mediació en Balthasar. L'ésser com a fonament: presència i intel·ligència en L. Polo.

Bibliografia

En aquest curs d'actualitzat i renovat el programa, que trobareu en la web del Màster de recerca. Fonamentalment respon al contingut del llibre: **Martínez Porcell, Joan., “Dios, persona y conocimiento” Balmes. Barcelona (2009)**. Malgrat tot, afegim altres materials que poden ser-vos útils. Ressaltem en **negreta els que trobareu en el web**.
Gilson, Etienne., El ser y los filósofos. Eunsa (1985); El

espíritu de la filosofía medieval. Emecé (1952).
Fabro, Cornelio., "La Nozione metafísica di partecipazione secundo S. Tommso d'Aquino". Torino (1950); *Percepción y pensamiento*. Eunsa (1977).
Lotz, Johannes Baptist. *La experiència transcendental*. BAC (1982).
Przywara, Erich., *Analogia entis*. Paris (1990).
Martinez Porcell, Joan., "**Gustav Siewerth, filòsof de la Transcendència**". Anuari de la Societat Catalana de Filosofia IX. Separata. Barcelona (1997).
Martínez Porcell, Joan., "Gustav Siewerth, filósofo de la trascendencia". *Pensamiento* vol.56 num.214 (enero-Abril 2000) Madrid. Pp. 139-154.
Pérez Haro, Eliecer., *El misterio del ser*. Santandreu (1994).
Martínez Porcell, Joan., "**El Neotomisme**". *Comprendre* IV (2002/2).
Martínez Porcell, Joan., **El Don del ser**. La Garriga (1998)

Competències

Analitzar i sintetitzar arguments centrals dels textos filosòfics fonamentals.
Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber-los comunicar-los de manera efectiva.
Demostrar la comprensió i assimilació dels coneixements filosòfics i ètics de l'àrea d'estudi.
Situar les idees i els arguments filosòfics més representatius de l'època contemporània en el seu context i relacionar-los amb els autors d'altres èpoques.
Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia i de l'ètica en el món contemporani.

Resultats d'aprenentatge

Aplicar el rigor filosòfic en l'anàlisi de textos.
Resumir el contingut filosòfic i ètic dels autors i dels textos treballats.
Buscar i seleccionar, i gestionar, informació de manera autònoma, tant de les bibliografies i revistes especialitzades com de la distribuïda a la xarxa.
Distingir els temes de rellevància filosòfica i ètica en els debats actuals.
Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
Elaborar un treball individual.
Exposar els conceptes propis de la disciplina.
Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
Discutir les principals característiques del pensament definitori d'una època, emmarcant-les en el context.
Participar en debats sobre qüestions filosòfiques respectant les opinions dels altres participants.
Reconèixer referents filosòfics i ètics del present i avaluar-ne la rellevància.

Activitats formatives

Exposicions teòriques dels principis conceptes. 30%
Tutories: 10 %
Lectures obligatòries: 20 %
Preparació de temes i textos. Aplicació bibliogràfica i estudi: 25 %
Redacció treball: 15%

Activitats d'avaluació

Exàmens parcials: 60%

Participació: 10 %

Treball sobre una lectura obligatòria: 30%